

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

21 octombrie 2010*

În cauza C-467/08,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Audiencia Provincial de Barcelona (Spania), prin decizia din 15 septembrie 2008, primită de Curte la 31 octombrie 2008, în procedura

Padawan SL

împotriva

Sociedad General de Autores y Editores de España (SGAE),

cu participarea:

Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA),

* Limba de procedură: spaniolă.

Asociación de Artistas Intérpretes o Ejecutantes – Sociedad de Gestión de España (AIE),

Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI),

Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO),

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnul D. Šváby, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii E. Juhász și J. Malenovský (raportor), judecători,

avocat general: doamna V. Trstenjak,
grefier: doamna M. Ferreira, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 4 martie 2010,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Padawan SL, de J. Jover Padró, E. Blanco Aymerich și A. González García, abogados;

- pentru Sociedad General de Autores y Editores (SGAE), de P. Hernández Arroyo, J. Segovia Murúa, R. Allendesalazar Corchó și R. Vallina Hoset, abogados;

- pentru Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales (EGEDA), de J. A. Suárez Lozano și M. Benzal Medina, abogados;

- pentru Asociación de Artistas Intérpretes o Ejecutantes – Sociedad de Gestión de España (AIE), de C. López Sánchez, abogado;

- pentru Asociación de Gestión de Derechos Intelectuales (AGEDI), de domnul R. Ros Fernández, procurador, asistat de F. Márquez Martín, abogado;

- pentru Centro Español de Derechos Reprográficos (CEDRO), de M. Malmierca Lorenzo și J. Díaz de Olarte, abogados;

- pentru guvernul spaniol, de domnul J. López-Medel Bascones și de doamna N. Díaz Abad, în calitate de agenți;

- pentru guvernul german, de domnul M. Lumma și de doamna S. Unzeitig, în calitate de agenți;

- pentru guvernul elen, de doamnele E.-M. Mamouna și V. Karra, în calitate de agenți;

- pentru guvernul francez, de domnul G. de Bergues și de doamna B. Beaupère-Manokha, în calitate de agenți;

- pentru guvernul portughez, de domniile L. Inez Fernandes și N. Gonçalves, în calitate de agenți;

- pentru guvernul finlandez, de doamna A. Guimaraes-Purokoski, în calitate de agent;

- pentru guvernul Regatului Unit, de doamna H. Walker, în calitate de agent;

- pentru Comisia Europeană, de doamna L. Lozano Palacios și de domnul H. Krämer, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 11 mai 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea noțiunii „compensație echitabilă” prevăzute la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională (JO L 167, p. 10, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 230), plătită titularilor de drepturi de autor în temeiul „excepției privind copia privată”.

- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Padawan SL (denumită în continuare „Padawan”), pe de o parte, și Sociedad General de Autores y Editores de España (denumită în continuare „SGAE”), pe de altă parte, în legătură cu „redevența pentru copia privată” pe care Padawan ar datora-o pentru comercializarea de CD-R, de CD-RW, de DVD-R, precum și de aparate MP3.

Cadrul juridic

Directiva 2001/29

- 3 Considerentele (9), (10), (31), (32) (35), (38) și (39) ale Directivei 2001/29 au următorul cuprins:

„(9) Orice armonizare a dreptului de autor și a drepturilor conexe trebuie să aibă la bază un nivel ridicat de protecție, deoarece aceste drepturi sunt esențiale pentru creația intelectuală. Protecția lor contribuie la menținerea și dezvoltarea creativității în interesul autorilor, artiștilor interpreți sau executanți, producătorilor, consumatorilor, culturii, industriei și publicului larg. În consecință, proprietatea intelectuală a fost recunoscută ca parte integrantă a proprietății.

(10) Autorii sau artiștii interpreți sau executanți trebuie să primească o remunerație adecvată pentru utilizarea operelor lor, pentru a-și putea continua munca creativă și artistică, la fel ca și producătorii, pentru a putea finanța această muncă. [...]

[...]

(31) Trebuie păstrat un echilibru just între drepturile și interesele diverselor categorii de titulari de drepturi, precum și între acestea și drepturile și interesele utilizatorilor de obiecte protejate. [...]

(32) Prezenta directivă prevede o enumerare exhaustivă a excepțiilor și limitărilor privind dreptul de reproducere și dreptul de comunicare publică. Anumite excepții sau limitări se aplică doar dreptului de reproducere, dacă este cazul. Această listă ține cont în mod corespunzător de diferitele tradiții juridice ale statelor membre, având în același timp ca scop să asigure funcționarea pieței interne. Statele membre trebuie să aplice în mod coerent aceste excepții și limitări, care vor fi evaluate cu ocazia revizuirii legislației de punere în aplicare în viitor.

[...]

(35) În cazul anumitor excepții sau limitări, titularii drepturilor trebuie să primească o compensație echitabilă pentru a fi despăgubiți corespunzător pentru utilizarea operelor lor sau a altor obiecte protejate. La determinarea formei, a modalităților detaliate și a posibilelor niveluri ale acestei compensații echitabile, ar trebui să se țină cont de împrejurările specifice fiecărui caz. În evaluarea acestor împrejurări, un criteriu util ar fi potențialul prejudiciu cauzat titularului de drept prin actul în cauză. În cazul în care titularul dreptului a fost deja plătit în altă formă, de exemplu sub forma unor redevențe din contractul de licență, nu se mai poate face o plată specifică sau separată. Nivelul compensației echitabile ar trebui să țină cont de gradul de utilizare a măsurilor tehnologice de protecție prevăzute prin prezenta directivă. Anumite situații în care prejudiciul cauzat titularului de drept este minim nu pot da naștere unei obligații de plată.

[...]

- (38) Statelor membre ar trebui să li se permită să prevadă o excepție sau limitare de la dreptul de reproducere pentru anumite tipuri de reproduceri de materiale audio, vizuale și audiovizuale pentru uz personal, însoțită de o compensație echitabilă. O astfel de excepție poate implica introducerea sau menținerea sistemelor de remunerare în vederea compensării prejudiciului cauzat titularilor de drepturi. [...]
- (39) Atunci când aplică excepția sau limitarea cu privire la copierea privată, statele membre ar trebui să țină cont în mod corespunzător de evoluția economică și tehnologică, în special cu privire la copierea privată pe suport digital și sistemele de remunerare aferente, dacă sunt disponibile măsuri tehnologice de protecție eficiente. Astfel de excepții sau limitări nu trebuie să împiedice folosirea mijloacelor tehnice, nici reprimarea oricărui act de contrafacere.”

4 Potrivit articolului 2 din Directiva 2001/29:

„Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloace și în orice formă, în totalitate sau în parte:

(a) pentru autori, a operelor lor;

(b) pentru artiștii interpreți sau executanți, a fixărilor interpretărilor sau execuțiilor lor;

- (c) pentru producătorii de fonograme, a fonogramelor lor;

- (d) pentru producătorii primelor fixări ale filmelor, cu privire la originalul și copiile filmelor lor;

- (e) pentru organismele de radiodifuziune sau televiziune, a fixărilor programelor difuzate de acestea, indiferent dacă difuzările se fac prin fir sau prin aer, inclusiv prin cablu sau prin satelit.”

- 5 Articolul 5 din Directiva 2001/29, intitulat „Excepții și limitări”, prevede la alineatul (2) litera (b):

„Statele membre pot să prevadă excepții și limitări de la dreptul de reproducere prevăzut la articolul 2, în următoarele cazuri:

[...]

- (b) pentru reproduceri pe orice suport realizate de către o persoană fizică pentru uz personal și în scopuri care nu sunt direct sau indirect comerciale, cu condiția ca titularii de drepturi să primească compensații echitabile care să țină cont de aplicarea sau neaplicarea măsurilor tehnice menționate la articolul 6 pentru operele sau obiectele protejate în cauză”.

6 Articolul 5 alineatul (5) din aceeași directivă prevede:

„Excepțiile și limitările prevăzute la alineatele (1), (2), (3) și (4) se aplică numai în anumite cazuri speciale care nu intră în conflict cu exploatarea normală a operei sau a altui obiect protejat și nu aduc în mod nejustificat atingere intereselor legitime ale titularului dreptului.”

7 Articolul 6 din aceeași directivă, intitulat „Obligații privind măsurile tehnice”, prevede la alineatele (3) și (4):

„(3) În sensul prezentei directive, «măsurile tehnice» înseamnă orice tehnologie, [orice] dispozitiv sau componentă care, în cadrul funcționării normale, este proiectată pentru a preveni sau limita, în ceea ce privește operele sau alte obiecte protejate, acte care nu sunt autorizate de titularul dreptului de autor al unui drept conex dreptului de autor conform dispozițiilor legale sau de titularul dreptului *sui generis* prevăzut la capitolul III din Directiva 96/9/CE. Măsurile tehnologice sunt considerate eficiente când utilizarea unei opere sau a unui alt obiect protejat este controlată de către titularii de drepturi în baza aplicării unui cod de acces sau a unui procedeu de protecție, cum ar fi criptarea, bruierea sau alte transformări ale operei sau ale altui obiect protejat, sau a unui mecanism de control al copierii, care atinge obiectivul protecției.

(4) Fără a aduce atingere protecției juridice prevăzute la alineatul (1), în absența măsurilor voluntare luate de către titularii de drepturi, inclusiv a acordurilor dintre titularii de drepturi și alte părți implicate, statele membre adoptă măsurile adecvate pentru a asigura că beneficiarii excepțiilor sau limitărilor prevăzute de legislația internă în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) literele (a), (c), (d), (e) și alineatul (3) litera (a), (b) sau (e) pot beneficia de excepțiile sau limitările menționate, în măsura

necesară pentru a beneficia de excepția sau limitarea în cauză în cazurile în care beneficiarul are acces legal la opera sau la obiectul protejat în cauză.

Un stat membru poate, de asemenea, să adopte astfel de măsuri cu privire la beneficiarul unei excepții sau limitări prevăzute în conformitate cu articolul 5 alineatul (2) litera (b), mai puțin în cazul în care reproducerea în folos personal a fost deja permisă de către titularii de drepturi în măsura necesară pentru a beneficia de excepția sau limitarea în cauză și în conformitate cu dispozițiile articolului 5 alineatul (2) litera (b) și alineatul (5), fără a împiedica titularii de drepturi să adopte măsuri adecvate referitoare la numărul de reproduceri în conformitate cu aceste dispoziții.

[...]"

Reglementarea națională

- 8 Legislația aplicabilă este Decretul regal legislativ 1/1996 din 12 aprilie 1996 de aprobare a textului consolidat al Legii privind proprietatea intelectuală (denumită în continuare „TRLPI”). Acest decret regal legislativ a fost modificat în cadrul transpunerii Directivei 2001/29 prin Legea 23/2006 din 7 iulie 2006 de modificare a textului consolidat al Legii privind proprietatea intelectuală aprobat prin Decretul regal legislativ 1/1996 (BOE nr. 162 din 8 iulie 2006, p. 25561).

- 9 Articolul 17 din TRLPI, intitulat „Dreptul exclusiv de exploatare și modalități punere de aplicare”, are următorul cuprins:

„Autorul exercită exclusiv drepturile de exploatare a operei sale sub orice formă și, în special, drepturile de reproducere [...], acte [de reproducere] care pot fi realizate numai cu autorizarea sa, cu excepția cazurilor prevăzute în prezenta lege.”

- 10 Articolul 18 din TRLPI prevede sub titlul „Reproducerea”:

„Prin reproducere se înțelege fixarea directă sau indirectă, provizorie sau permanentă, prin orice mijloc și sub orice formă, a unei părți sau a întregii opere în vederea comunicării sau a copierii acesteia.”

- 11 Potrivit articolului 31 alineatul 2 din TRLPI:

„Nu este supusă autorizării autorului reproducerea, pe orice suport, a unor opere deja divulgate atunci când este efectuată de o persoană fizică pentru uz personal, pe baza unor opere la care are acces în mod legal și când copia nu face obiectul unei utilizări colective sau lucrative, fără a aduce atingere compensației echitabile prevăzute la articolul 25 [...]”

- ¹² Articolul 25 din TRLPI, intitulat „Compensația echitabilă pentru copia privată”, prevede la alineatele 1, 2 și 4:

„1. Reproducerea realizată exclusiv pentru uz personal, cu ajutorul unor aparate sau a unor instrumente tehnice netipografice, a unor opere divulgate sub formă de cărți sau de publicații asimilate în acest sens prin regulament, precum și sub formă de fonograme, de videograme sau de alte suporturi sonore, vizuale sau audiovizuale, conferă persoanelor menționate la alineatul 4 litera b) dreptul la o compensație echitabilă și unică pentru fiecare dintre cele trei moduri de reproducere menționate, în vederea compensării drepturilor de proprietate intelectuală care încetează să mai fie percepute din cauza acestei reproduceri. [...]

2. Această compensație se stabilește pentru fiecare mod de reproducere în funcție de echipamentele, de aparatele și de suporturile materiale care permit realizarea reproducerii, fabricate pe teritoriul spaniol sau achiziționate în afara acestuia în vederea comercializării sau a utilizării lor pe acest teritoriu.

[...]

4. Referitor la obligația legală prevăzută la alineatul 1, se înțelege prin:

- a) debitori: fabricanții instalați în Spania, atunci când operează ca distribuitori comerciali, precum și persoanele care achiziționează în afara teritoriului spaniol echipamente, aparate și suporturi materiale de tipul celor prevăzute la alineatul 2, în vederea comercializării sau a utilizării lor pe acest teritoriu.

Distribuitorii, angrosiști și vânzători cu amănuntul, care au achiziționat succesiv aceste echipamente, aparate și suporturi materiale au obligația de a plăti compensația în solidar cu debitorii care le-au furnizat, exceptând cazul în care fac dovada că au plătit efectiv acestora compensația, fără a se aduce atingere dispozițiilor alineatelor 14, 15 și 20;

b) creditorii: autorii operelor exploatare în mod public sub oricare dintre formele menționate la alineatul 1, împreună, după caz și în funcție de modul de reproducere, cu editorii, cu producătorii de fonograme și de videograme și cu artiștii interpreți sau executanți ale căror execuții au fost fixate pe aceste fonograme și videograme.”

¹³ Articolul 25 alineatul 6 din TRLPI prevede procedura de aprobare a cuantumului compensației pe care trebuie să o plătească fiecare debitor în legătură cu echipamentele, aparatele și suporturile materiale de reproducere pe suport digital, procedură în care intervine Ministerul Culturii, Ministerul Industriei, Turismului și Comerțului, organismele de gestiune a drepturilor de proprietate intelectuală, asociațiile sectoriale care reprezintă majoritatea debitorilor, asociația spaniolă a consumatorilor, precum și Ministerul Economiei și Finanțelor.

¹⁴ Același alineat 6 prevede că „părțile la procesul de negociere și, în toate cazurile, Ministerul Culturii, precum și Ministerul Industriei, Turismului și Comerțului, trebuie să ia în considerare, în vederea adoptării deciziei interministeriale menționate la dispoziția precedentă, în special următoarele criterii:

a) prejudiciul efectiv cauzat titularilor de drepturi prin reproducerea prevăzută la alineatul 1, având în vedere că, dacă prejudiciul cauzat titularului este minim, nu poate da naștere unei obligații de plată;

- b) gradul de utilizare a echipamentelor, a aparatelor sau a suporturilor materiale pentru realizarea reproducerii menționate la alineatul 1;
- c) capacitatea de stocaj a acestor echipamente, aparate sau suporturi materiale;
- d) calitatea reproducerilor;
- e) disponibilitatea, nivelul de aplicare și eficacitatea măsurilor tehnologice menționate la articolul 161;
- f) durata conservării reproducerilor;
- g) proporționalitatea necesară din punct de vedere economic dintre cuantumurile compensației aplicabile diferitelor echipamente sau aparate și prețul mediu de vânzare către consumatorul final.”

¹⁵ Articolul 25 alineatul 12 din TRLPI, consacrat persoanelor care au obligația de a plăti compensația, are următorul cuprins:

„Obligația de plată a compensației se naște în următoarele situații:

- a) pentru fabricanți, atunci când operează ca distribuitori, iar pentru persoanele care achiziționează echipamente, aparate și suporturi materiale în afara teritoriului

spaniol în vederea comercializării lor pe acest teritoriu, la momentul transmiterii proprietății de către debitor sau, după caz, la momentul transferării dreptului de uz sau de folosință asupra oricăruia dintre echipamentele, aparatele și suporturile materiale menționate;

- b) pentru persoanele care achiziționează echipamente, aparate și suporturi materiale în afara teritoriului spaniol în vederea utilizării lor pe acest teritoriu, la momentul achiziționării acestora.”

Acțiunea principală și întrebările preliminare

- 16 SGAE este unul dintre organismele însărcinate cu gestionarea colectivă a drepturilor de proprietate intelectuală în Spania.

- 17 Padawan comercializează CD-R, CD-RW, DVD-R, precum și aparate MP3. SGAE a solicitat de la Padawan plata „redevenței pentru copia privată”, prevăzută la articolul 25 din TRLPI, pentru anii 2002-2004. Padawan a refuzat motivând că aplicarea redevenței în cazul acestor suporturi digitale în mod nediferențiat și independent de funcția pe care o îndeplinesc (uz personal sau altă activitate profesională sau comercială) ar fi contrară Directivei 2001/29. Prin hotărârea din 14 iunie 2007, Juzgado de lo Mercantil n° 4 de Barcelona a admis în totalitate cererea formulată de SGAE și a obligat Padawan la plata sumei de 16 759,25 euro, cu dobânda legală.

- 18 Împotriva acestei hotărâri, Padawan a formulat apel la instanța de trimitere.
- 19 După consultarea părților și a Ministerului Public cu privire la oportunitatea formulării unei cereri de pronunțare a unei hotărâri preliminare, Audiencia Provincial din Barcelona a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Noțiunea «compensație echitabilă» prevăzută la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE presupune o armonizare, independent de posibilitatea recunoscută statelor membre de a alege sistemele de remunerare pe care le consideră adecvate pentru ca dreptul la o «compensație echitabilă» al titularilor de drepturi de proprietate intelectuală afectați de introducerea excepției privind copia privată de la dreptul de reproducere să își producă efectele?
- 2) Indiferent de sistemul utilizat de fiecare stat membru pentru a calcula compensația echitabilă, acesta trebuie să respecte un echilibru just între persoanele vizate, și anume, pe de o parte, titularii de drepturi de proprietate intelectuală afectați de excepția privind copia privată, beneficiarii ai compensației, și, pe de altă parte, persoanele obligate în mod direct sau indirect la plată? Acest echilibru este determinat de rațiunea pentru care există compensația echitabilă, mai precis compensarea prejudiciului cauzat prin excepția privind copia privată?
- 3) În cazul în care un stat membru optează pentru un sistem de prelevare a unei contribuții sau a unei redevențe pentru echipamentele, aparatele și suporturile de reproducere digitală, *această prelevare* (compensația echitabilă pentru copia privată) *trebuie să aibă în mod obligatoriu legătură*, conform obiectivului urmărit de articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE și contextului acestei dispoziții, *cu utilizarea prezumată a acestor echipamente și suporturi pentru a realiza* reproduceri care beneficiază de excepția privind copia privată, astfel încât

prelevarea s-ar justifica atunci când se poate prezuma că echipamentele, aparatele și suporturile de reproducere digitală vor fi utilizate pentru realizarea de copii private, în timp ce în caz contrar nu s-ar justifica?

- 4) În cazul în care un stat membru optează pentru instituirea unui sistem de «redevență» pentru copia privată, aplicarea nediferențiată a acestei «redevențe» în cazul unor întreprinderi și al unor profesioniști care achiziționează în mod cert aparatele și suporturile de reproducere digitală în alte scopuri decât realizarea de copii private este conformă cu noțiunea «compensație echitabilă»?

- 5) Sistemul adoptat de statul spaniol de a aplica în mod nediferențiat redevența pentru copia privată în cazul tuturor echipamentelor, aparatelor și suporturilor de reproducere digitală este contrar Directivei 2001/29/CE în lipsa unei corelații suficiente între compensația echitabilă și limitarea dreptului [de reproducere] prin copia privată, care justifică această compensație, din moment ce aceasta se aplică în mare măsură unor cazuri diferite în care limitarea drepturilor care justifică această compensație financiară nu există?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la admisibilitate

- ²⁰ În primul rând, Centro Español de Derechos Reprográficos și guvernul spaniol susțin, în esență, că cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare nu are relevanță pentru

soluționarea acțiunii principale întrucât Directiva 2001/29 nu ar fi aplicabilă *ratione temporis*. Astfel, în opinia acestora, în această acțiune sunt aplicabile dispozițiile naționale anterioare intrării în vigoare a dispozițiilor de transpunere a acestei directive. În consecință, interpretarea noțiunii „compensație echitabilă” prevăzute la articolul 5 alineatul (2) litera (b) din directivă nu ar fi necesară soluționării litigiului.

- 21 În această privință, trebuie amintit că în cadrul cooperării dintre Curte și instanțele statelor membre, astfel cum este prevăzută la articolul 267 TFUE, numai instanțele naționale care sunt sesizate cu soluționarea litigiului și care trebuie să își asume răspunderea pentru hotărârea judecătorească ce urmează a fi pronunțată au competența să aprecieze, luând în considerare particularitățile fiecărei cauze, atât necesitatea unei hotărâri preliminare pentru a fi în măsură să pronunțe propria hotărâre, cât și pertinenta întrebărilor pe care le adresează Curții. În consecință, în cazul în care întrebările adresate au ca obiect interpretarea dreptului Uniunii, Curtea este, în principiu, obligată să se pronunțe (a se vedea în special Hotărârea din 13 martie 2001, *PreussenElektra*, C-379/98, Rec., p. I-2099, punctul 38, Hotărârea din 22 mai 2003, *Korhonen și alții*, C-18/01, Rec., p. I-5321, punctul 19, precum și Hotărârea din 23 aprilie 2009, *VTB-VAB și Galatea*, C-261/07 și C-299/07, Rep., p. I-2949, punctul 32).
- 22 În schimb, nu este de competența Curții să se pronunțe, în cadrul unei trimeri preliminare, cu privire la interpretarea dispozițiilor naționale și să hotărască dacă interpretarea dată de instanța de trimitere este corectă. Astfel, Curtea trebuie să ia în considerare, în cadrul repartizării competențelor între instanțele Uniunii și cele naționale, contextul normativ și factual în care se încadrează întrebările preliminare, astfel cum este definit în decizia de trimitere (Hotărârea din 29 aprilie 2004, *Orfanopoulos și Oliveri*, C-482/01 și C-493/01, Rec., p. I-5257, punctul 42, Hotărârea din 4 decembrie 2008, *Jobra*, C-330/07, Rep., p. I-9099, punctul 17, precum și Hotărârea din 23 aprilie 2009, *Angelidaki și alții*, C-378/07-C-380/07, Rep., p. I-3071, punctul 48).

- 23 Referitor la prezenta cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare, se impune constatarea, pe de o parte, a faptului că aceasta privește interpretarea unei dispoziții a dreptului Uniunii, respectiv a articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, ceea ce ține de competența Curții sesizate în cadrul unei astfel de cereri, și că, în plus, nu este deloc exclus, având în vedere perioada pentru care se solicită prelevarea contribuției care face obiectul acțiunii principale și data expirării termenului de transpunere stabilit pentru 22 decembrie 2002 de articolul 13 alineatul (1) primul paragraf din Directiva 2001/29, ca instanța de trimitere să fie constrânsă să acționeze în conformitate cu interpretarea pe care a solicitat-o, în special în temeiul obligației sale de interpretare conformă a dreptului național în lumina dreptului Uniunii (Hotărârea Curții din 13 noiembrie 1990, *Marleasing*, C-106/89, Rec., p. I-4135, punctul 8).
- 24 Pe de altă parte, stabilirea legislației naționale aplicabile *ratione temporis* constituie o problemă de interpretare a dreptului național care nu intră în competența Curții sesizate în cadrul unei cereri de pronunțare a unei hotărâri preliminare.
- 25 Rezultă ca această primă excepție de inadmisibilitate trebuie înlăturată.
- 26 În al doilea rând, SGAE susține că întrebările adresate de instanța de trimitere sunt inadmisibile întrucât privesc situații de drept intern nearmonizate prin Directiva 2001/29. Astfel, în opinia acesteia, întrebările formulate se întemeiază, în esență, pe aspecte care sunt de competența statelor membre. Or, potrivit SGAE, în cadrul unei trimiteri preliminare, Curtea nu are competența de a interpreta și de a aplica dreptul național.
- 27 Cu toate acestea, trebuie amintit că problema dacă întrebările adresate de instanța națională privesc o materie străină dreptului Uniunii pentru faptul că Directiva 2001/29 ar prevedea doar o armonizare minimă în materie, privește fondul întrebărilor adresate de instanță, iar nu admisibilitatea acestora (a se vedea Hotărârea din

11 aprilie 2000, Deliège, C-51/96 și C-191/97, Rec., p. I-2549, punctul 28). Prin urmare, obiecția invocată de SGAE, întemeiată pe inaplicabilitatea acestei directive în acțiunea principală, nu privește admisibilitatea cauzei, ci ține de fondul acestor întrebări (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 iulie 2006, Manfredi și alții, C-295/04-C-298/04, Rec., p. I-6619, punctul 30).

- 28 Întrucât această a doua excepție de inadmisibilitate trebuie înlăturată, rezultă din ansamblul considerațiilor care precedă că cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare trebuie declarată admisibilă.

Cu privire la fond

Cu privire la prima întrebare

- 29 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă noțiunea „compensație echitabilă”, în sensul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, constituie o noțiune autonomă a dreptului Uniunii, care trebuie interpretată în mod uniform în toate statele membre, independent de posibilitatea conferită acestora din urmă de a stabili modalitățile de aplicare a dreptului la această compensație.
- 30 Trebuie amintit că, potrivit articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, statele membre care decid instituirea unei excepții privind copia pentru uz personal în dreptul intern sunt obligate să prevadă plata unei „compensații echitabile” în favoarea titularilor de drepturi.

- 31 Trebuie subliniat de la început că nici articolul 5 alineatul (2) litera (b) sus-menționat și nici o altă dispoziție din Directiva 2001/29 nu cuprind o referire la dreptul național al statelor membre în ceea ce privește noțiunea „compensație echitabilă”.
- 32 Într-o astfel de împrejurare, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, din cerințele aplicării uniforme a dreptului Uniunii, precum și ale principiului egalității de tratament rezultă că termenii unei dispoziții de drept al Uniunii care nu face nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul său de aplicare trebuie în mod normal să primească, în întreaga Uniune Europeană, o interpretare autonomă și uniformă, care trebuie stabilită ținând cont de contextul dispoziției și de obiectivul urmărit de reglementarea în cauză (a se vedea în special Hotărârea din 18 ianuarie 1984, Ekro, 327/82, Rec., p. 107, punctul 11, Hotărârea din 19 septembrie 2000, Linster, C-287/98, Rec., p. I-6917, punctul 43, și Hotărârea din 2 aprilie 2009, A, C-523/07, Rep., p. I-2805, punctul 34).
- 33 Rezultă din această jurisprudență că noțiunea „compensație echitabilă”, care figurează într-o dispoziție care face parte dintr-o directivă ce nu cuprinde nicio trimitere la legislațiile naționale, trebuie considerată ca fiind o noțiune autonomă a dreptului Uniunii și trebuie interpretată în mod uniform pe teritoriul acesteia din urmă [a se vedea, prin analogie, referitor la noțiunea „remunerație echitabilă” prevăzută la articolul 8 alineatul (2) din Directiva 92/100/CEE a Consiliului din 19 noiembrie 1992 privind dreptul de închiriere și de împrumut și anumite drepturi conexe dreptului de autor în domeniul proprietății intelectuale (JO L 346, p. 61, Ediție specială, 17/vol. 1, p. 120), Hotărârea din 6 februarie 2003, SENA, C-245/00, Rec., p. I-1251, punctul 24].
- 34 Această concluzie se coroborează cu obiectivul urmărit de actul normativ din care face parte noțiunea de compensație echitabilă.

35 Astfel, finalitatea Directivei 2001/29, întemeiată în special pe articolul 95 CE și care urmărește armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și ale drepturilor conexe în societatea informațională, precum și împiedicarea denaturării concurenței pe piața internă rezultând din diversitatea legislațiilor statelor membre (Hotărârea din 12 septembrie 2006, *Laserdisken*, C-479/04, Rec., p. I-8089, punctele 26, 31-34), presupune dezvoltarea noțiunilor autonome ale dreptului Uniunii. Voința legiuitorului Uniunii de a se ajunge la o interpretare cât mai uniformă posibil a Directivei 2001/29 este reflectată cu precădere de considerentul (32) al acesteia, care solicită statelor membre să aplice în mod coerent excepțiile și limitările privind dreptul de reproducere, în scopul de a asigura buna funcționare a pieței interne.

36 Prin urmare, deși statele membre au posibilitatea, în temeiul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, să decidă, cu titlu facultativ, introducerea unei excepții privind copia privată de la dreptul exclusiv de reproducere al autorului consacrat de dreptul Uniunii, statele membre care folosesc această posibilitate trebuie să prevadă plata unei compensații echitabile în favoarea autorilor afectați din cauza aplicării acestei excepții. Or, o interpretare potrivit căreia statele membre care au introdus o astfel de excepție, identică cu cea prevăzută de dreptul Uniunii și în care noțiunea „compensație echitabilă” este, potrivit considerentelor (35) și (38) ale acestei directive, un element esențial, ar fi libere să precizeze parametrii acesteia într-un mod necoerent și nearmonizat, susceptibil să varieze de la un stat membru la altul, ar fi contrară obiectivului acestei directive, astfel cum a fost amintit la punctul precedent.

37 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că noțiunea „compensație echitabilă”, în sensul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, este o noțiune autonomă a dreptului Uniunii care trebuie interpretată în mod uniform în toate statele membre care au introdus excepția privind copia privată, independent de posibilitatea conferită acestora de a determina forma,

modalitățile de finanțare și de prelevare, precum și nivelul acestei compensații echitabile, în limitele stabilite de dreptul Uniunii și în special de directiva menționată.

Cu privire la a doua întrebare

- 38 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă „echilibrul just” care trebuie găsit între persoanele vizate presupune calcularea compensației echitabile pe baza criteriului prejudiciului cauzat autorilor prin introducerea excepției privind copia privată. Aceasta dorește de asemenea să afle care sunt, pe lângă autorii afectați, persoanele vizate între care trebuie găsit un „echilibru just”.
- 39 În primul rând, în ceea ce privește rolul pe care îl are criteriul prejudiciului cauzat autorului în calculul compensației echitabile, rezultă din considerentele (35) și (38) ale Directivei 2001/29 că această compensație echitabilă are ca obiect despăgubirea „corespunzătoare” a autorilor pentru utilizarea neautorizată a operelor lor protejate. Pentru a stabili nivelul acestei compensații, trebuie să se aibă în vedere drept „criteriu util” „potențialul prejudiciu” cauzat autorului prin actul de reproducere în cauză, un „prejudiciu [...] minim” neputând totuși da naștere unei obligații de plată. Excepția privind copia privată trebuie astfel să poată cuprinde un sistem „în vederea compensării prejudiciului cauzat titularilor de drepturi”.
- 40 Din aceste dispoziții rezultă că modul de concepere și nivelul compensației echitabile sunt legate de prejudiciul care rezultă pentru autor din reproducerea neautorizată a operei sale protejate pentru uz personal. Din această perspectivă, compensația echitabilă trebuie considerată drept contraprestația prejudiciului cauzat autorului.

- 41 În plus, termenii „despăgubire” și „compensare” care figurează în considerentele (35) și (38) ale Directivei 2001/29 transpun voința legiuitorului Uniunii de a stabili un sistem special de compensare a cărui aplicare este declanșată de existența unui prejudiciu pe care îl suferă titularii de drepturi ce dă naștere în principiu obligației de „despăgubire” sau de „compensare” a acestora din urmă.
- 42 Rezultă că o compensație echitabilă trebuie în mod obligatoriu să fie calculată pe baza criteriului prejudiciului cauzat autorilor operelor protejate prin introducerea excepției privind copia privată.
- 43 În ceea ce privește, în al doilea rând, problema persoanelor vizate prin „echilibrul just”, considerentul (31) al Directivei 2001/29 prevede păstrarea unui „echilibru just” între drepturile și interesele autorilor care beneficiază de compensația echitabilă, pe de o parte, și interesele utilizatorilor de obiecte protejate, pe de altă parte.
- 44 Or, copia realizată de o persoană fizică care acționează în scop personal trebuie considerată un act de natură să genereze un prejudiciu pentru autorul operei avute în vedere.
- 45 Rezultă că persoana care a cauzat respectivul prejudiciu titularului exclusiv al dreptului de reproducere este cea care a realizat, pentru uz personal, o astfel de reproducere a unei opere protejate fără a solicita autorizarea prealabilă din partea titularului. Prin urmare, revine acestei persoane, în principiu, obligația de a repara prejudiciul legat de această reproducere, prin finanțarea compensației care urmează a fi plătită acestui titular.

- 46 În aceste condiții, ținând cont de dificultățile practice de identificare a utilizatorilor privați, precum și de obligare a acestora să îi despăgubească pe titularii drepturilor pentru prejudiciul cauzat și având în vedere că prejudiciul care poate decurge din fiecare utilizare în folos personal, luată individual, se poate dovedi minim și, prin urmare, nu dă naștere unei obligații de plată, astfel cum se prevede în ultima teză a considerentului (35) al Directivei 2001/29, statele membre pot institui, pentru a finanța compensația echitabilă, o „redevență pentru copia privată” în sarcina nu a persoanelor private vizate, ci a celor care dispun de echipamente, de aparate sau de suporturi de reproducere digitală și care, în acest temei, pun respectivele echipamente, în drept sau în fapt, la dispoziția persoanelor private sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere. În cadrul unui astfel de sistem, persoanele care dispun de aceste echipamente au obligația de a plăti redevența pentru copia privată.
- 47 Desigur, într-un astfel de sistem, debitorii obligației de a finanța compensația echitabilă nu sunt utilizatorii de obiecte protejate, contrar a ceea ce pare să impună considerentul (31) al Directivei 2001/29.
- 48 Totuși, trebuie subliniat că, pe de o parte, activitatea debitorilor acestei obligații de finanțare, respectiv punerea la dispoziția utilizatorilor privați a echipamentelor, a aparatelor și a suporturilor de reproducere sau serviciul de reproducere pe care îl furnizează constituie premisa de fapt necesară pentru ca persoanele fizice să poată obține copii private. Pe de altă parte, nimic nu împiedică acești debitori să includă cuantumul redevenței pentru copia privată în prețul de punere la dispoziție a respectivelor echipamente, aparate și suporturi de reproducere sau în prețul serviciului de reproducere furnizat. Astfel, sarcina redevenței va fi suportată, în definitiv, de utilizatorul privat care achită acest preț. În aceste condiții, utilizatorul privat la dispoziția căruia sunt puse echipamentele, aparatele și suporturile de reproducere digitală sau care profită de un serviciu de reproducere trebuie considerat, în realitate, „debitorul indirect” al compensației echitabile.

- 49 În consecință, având în vedere că sistem permite debitorilor să repercuteze costul redevenței asupra utilizatorilor privați și că, prin urmare, aceștia din urmă își vor asuma sarcina redevenței pentru copia privată, sistemul trebuie considerat conform cu „echilibrul just” care trebuie găsit între interesele autorilor și interesele utilizatorilor de obiecte protejate.
- 50 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că „echilibrul just” care trebuie găsit între persoanele vizate presupune calcularea compensației echitabile pe baza criteriului prejudiciului cauzat autorilor operelor protejate prin introducerea excepției privind copia privată. Este conform cu exigențele acestui „echilibru just” să se prevadă că persoanele care dispun de echipamente, de aparate, precum și de suporturi de reproducere digitală și care, în acest temei, pun aceste echipamente, în drept sau în fapt, la dispoziția utilizatorilor privați sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere sunt debitorii obligației de finanțare a compensației echitabile, în măsura în care aceste persoane au posibilitatea de a repercuta sarcina reală a acestei finanțări asupra utilizatorilor privați.

Cu privire la a treia și la a patra întrebare

- 51 Prin intermediul celei de a treia și al celei de a patra întrebări, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă, potrivit articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29, este necesar să existe o legătură între aplicarea redevenței destinate finanțării compensației echitabile cu privire la echipamentele, la aparatele, precum și la suporturile de reproducere digitală și utilizarea prezumată a acestora din urmă în scopul reproducerii private. Aceasta solicită de asemenea să se stabilească dacă aplicarea nediferențiată a redevenței pentru copia privată, în special cu privire la echipamentele, la aparatele și la suporturile

de reproducere digitală destinate în mod evident altor utilizări decât realizarea unor copii pentru uz personal, este conformă Directivei 2001/29.

- 52 Trebuie constatat de la început că un sistem de finanțare a compensației echitabile, precum cel prezentat la punctele 46 și 48 din prezenta hotărâre, nu este compatibil cu exigențele „echilibrului just” decât dacă echipamentele, aparatele și suporturile de reproducere în discuție pot fi utilizate în scopul realizării de copii private și, prin urmare, pot cauza un prejudiciu autorului operei protejate. Având în vedere aceste exigențe, este necesar, așadar, să existe o legătură între aplicarea redevenței pentru copia privată cu privire la respectivele echipamente, aparate și suporturi de reproducere digitală și utilizarea acestora din urmă în scopul reproducerii private.
- 53 În consecință, aplicarea nediferențiată a redevenței pentru copia privată cu privire la toate tipurile de echipamente, de aparate și de suporturi de reproducere digitală, inclusiv în ipoteza evocată în mod explicit de instanța de trimitere în care acestea sunt achiziționate de alte persoane decât persoanele fizice, în scop vădit diferit de cel al realizării de copii private, se dovedește a fi neconformă cu articolul 5 alineatul (2) din Directiva 2001/29.
- 54 În schimb, în cazul în care echipamentele în discuție sunt puse la dispoziția persoanelor fizice pentru uzul personal, nu este nicidecum necesar să se demonstreze că acestea au realizat în mod efectiv copii private cu ajutorul respectivelor echipamente și au cauzat astfel efectiv un prejudiciu autorului operei protejate.
- 55 Astfel, se prezumă în mod legitim că persoanele fizice menționate beneficiază integral de această punere la dispoziție, altfel spus se consideră că utilizează toate funcțiile îndeplinite de respectivele echipamente, inclusiv funcția de reproducere.

- 56 Rezultă că simpla capacitate a acestor echipamente sau a acestor aparate de a realiza copii este suficientă pentru a justifica aplicarea redevenței pentru copia privată, cu condiția ca respectivele echipamente sau aparate să fi fost puse la dispoziția persoanelor fizice în calitate de utilizatori privați.
- 57 O astfel de interpretare se coroborează cu textul considerentului (35) al Directivei 2001/29. Astfel, în cuprinsul acestuia se menționează ca fiind un criteriu util pentru stabilirea nivelului compensației echitabile nu doar „prejudiciul” ca atare, ci și prejudiciul „potențial”. Caracterul „potențial” al prejudiciului cauzat autorului operei protejate provine din îndeplinirea condiției necesare prealabile constând în punerea la dispoziția unei persoane fizice a echipamentelor sau a aparatelor care permit efectuarea de copii, care nu trebuie să fie în mod obligatoriu urmată de realizarea efectivă a copiilor private.
- 58 În plus, Curtea s-a pronunțat deja în sensul că, din punctul de vedere al autorului, trebuie luată în considerare simpla posibilitate a utilizatorului final, în speță clienții unui hotel, de a viziona operele radiodifuzate prin intermediul aparatelor de televiziune și a unui semnal televizat puse la dispoziția acestora de hotel, iar nu accesul efectiv al clienților respectivi la aceste opere (Hotărârea din 7 decembrie 2006, SGAE, C-306/05, Rec., p. I-11519, punctele 43 și 44).
- 59 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la a treia și la a patra întrebare că articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că este necesar să existe o legătură între aplicarea redevenței destinate finanțării compensației echitabile cu privire la echipamentele, la aparatele, precum și la suporturile de reproducere digitală și utilizarea prezumată a acestora din urmă în scopul reproducerii private. În consecință, aplicarea nediferențiată a redevenței pentru copia privată, în special cu privire la echipamentele, la aparatele, precum și la suporturile de reproducere digitală care nu sunt puse la dispoziția utilizatorilor privați

și care sunt destinate în mod evident altor utilizări decât realizarea de copii pentru uz personal, nu este conformă cu Directiva 2001/29.

Cu privire la a cincea întrebare

- 60 Prin intermediul celei de a cincea întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă sistemul adoptat de Regatul Spaniei, care constă în aplicarea nediferențiată a redevenței pentru copia privată în cazul tuturor tipurilor de echipamente, de aparate și de suporturi de reproducere digitală, indiferent de utilizarea acestor echipamente, aparate și suporturi, este conform cu Directiva 2001/29.
- 61 În această privință, potrivit unei jurisprudențe constante, în afară de acțiunile în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, nu este de competența Curții să se pronunțe cu privire la compatibilitatea unei dispoziții naționale cu dreptul Uniunii. Această competență revine instanțelor naționale, eventual după obținerea din partea Curții, prin intermediul unei trimiteri preliminare, a precizărilor necesare privind domeniul de aplicare și interpretarea acestui drept (a se vedea Hotărârea din 22 martie 1990, *Triveneta Zuccheri și alții/Comisia*, C-347/87, Rec., p. I-1083, punctul 16).
- 62 Prin urmare, revine instanței de trimitere obligația de a aprecia, având în vedere răspunsurile la primele patru întrebări, compatibilitatea cu Directiva 2001/29 a sistemului spaniol privind redevența pentru copia privată.
- 63 Nu este, așadar, necesar să se răspundă la această a cincea întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 64 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

- 1) **Noțiunea „compensație echitabilă”, în sensul articolului 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, este o noțiune autonomă a dreptului Uniunii, care trebuie interpretată în mod uniform în toate statele membre care au introdus excepția privind copia privată, independent de posibilitatea conferită acestora de a determina forma, modalitățile de finanțare și de prelevare, precum și nivelul acestei compensații echitabile, în limitele stabilite de dreptul Uniunii și în special de directiva menționată.**

- 2) **Articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că „echilibrul just” care trebuie găsit între persoanele vizate presupune calcularea compensației echitabile pe baza criteriului prejudiciului cauzat autorilor operelor protejate prin introducerea excepției privind copia privată. Este conform cu exigențele acestui „echilibru just” să se prevadă că persoanele care dispun de echipamente, de aparate, precum și de suporturi de reproducere digitală și care, în acest temei, pun aceste echipamente, în drept sau în fapt, la dispoziția utilizatorilor privați sau le furnizează acestora din urmă un serviciu de reproducere sunt debitorii obligației de finanțare a**

compensației echitabile, în măsura în care aceste persoane au posibilitatea de a repercuta sarcina reală a acestei finanțări asupra utilizatorilor privați.

- 3) Articolul 5 alineatul (2) litera (b) din Directiva 2001/29 trebuie interpretat în sensul că este necesar să existe o legătură între aplicarea redevenței destinate finanțării compensației echitabile cu privire la echipamentele, la aparatele, precum și la suporturile de reproducere digitală și utilizarea prezumată a acestora din urmă în scopul reproducerii private. În consecință, aplicarea nediferențiată a redevenței pentru copia privată, în special cu privire la echipamentele, la aparatele, precum și la suporturile de reproducere digitală care nu sunt puse la dispoziția utilizatorilor privați și care sunt destinate în mod evident altor utilizări decât realizarea de copii pentru uz personal, nu este conformă cu Directiva 2001/29.**

Semnături